

422875, РТ, Алькеевский район, с.
Каргополь, Центральная, 30
тел: : 8 (84346) 77-8-80

Адресы: 422875, РТ, Әлки районы, Карга,
Узәк ур., 30
факс: 8 (84346) 77-8-80

Постановление

13 март ел

«2026-2028 елларга Татарстан Республикасы
Әлки муниципаль районының Карга авыл җирлегендә
кече һәм урта предприятиене үстерү»
муниципаль программасы

Карар

№ 9

«Халык хакимиятнең бердәм системасында җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 20.03.2025 №33-ФЗ Федераль закон нигезендә Әлки муниципаль районының Карга авыл җирлеге территориясендә кече һәм урта эшкуарлык субъектлары тарафыннан эшкуарлык эшчәнлеген алып бару өчен уңайлы икътисадый мохит булдыру һәм кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү максатларында, «халык хакимиятнең бердәм системасында җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, 24.07.2007 № 209-ФЗ «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында», "Татарстан Республикасында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында" 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы белән, Әлки район прокурорының 28.01.2026 № 02-08-02-2026 тәкъдимен карап чыгып 57-26-20920007 федераль законнарны бозуларны бетерү турында, Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Карга авыл җирлеге башкарма комитеты

Карары:

1. «2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Карга авыл җирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль программасын өлеге карарга кушымта нигезендә расларга.
2. Өлеге карарны авыл җирлегендә яшәүчеләрнең күпләп җыела торган урыннарында халыкка җиткерергә һәм Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының рәсми сайтына урнаштырырга.

ТР Әлки муниципаль районы
Карга авылы җирлеге
җитөкчесе

Р.И Гинанова

Кушымта
Әлки муниципаль районы
Қарға авыл җирлегі башкарма
комитеті қарары

13 март, № 9

"КЕЧЕ ҺӘМ УРТА ЭШҚУАРЛЫКНЫ ҮСТЕРҮ ҚАРҒА АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ӘЛКИ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ 2026-2028 ЕЛЛАРГА»

2026 ел

Эчтөлөк

Программа Паспорты

1. Программаны гамөлгө ашыру өлкөсөнө характеристика. Программа хөл итүгө юнөлдөрөлгөн проблемалар, аларны хөл итү юллары
2. Программаның максаты, бурычлары, көтелө торган ахыргы нәтижөлөрнөң тасвирламасы, аны гамөлгө ашыру сроклары һәм этаплары
3. Программаны гамөлгө ашыру механизмы
4. Программаның социаль-икътисадыи нәтижөлөлөгөн бөялөү

Паспорт программасы "Кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү Карга авыл җирлеге Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының 2026-2028 елларга»

Программа исеме	«2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Карга авыл җирлегендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү " программа (алга таба-Программа)										
Программаны эшләү өчен нигез	«Халык хакимиятнең бердәм системасында җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 ел, 20.03.2025 ел, № 33-ФЗ Федераль закон; «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында» 24.07.2007 ел, № 209-ФЗ Федераль закон; «Республикада кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында»2010 ел, 21.01.2010 ел, № 7-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы Татарстан"										
Программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Карга авыл җирлеге башкарма комитеты										
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганақлары	<p>Программаны җирле бюджет акчалары исәбеннән финанслауның гомуми күләме 1 мең сум тәшкил итә, шул исәптән: (тыс. рублей)</p> <table border="1" data-bbox="706 1081 1437 1270"> <thead> <tr> <th>ел</th> <th>Җирле бюджет акчалары</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2026</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>2027</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>2028</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Барлығы</td> <td>3</td> </tr> </tbody> </table>	ел	Җирле бюджет акчалары	2026	1	2027	1	2028	1	Барлығы	3
ел	Җирле бюджет акчалары										
2026	1										
2027	1										
2028	1										
Барлығы	3										
Программаның максаты	Кече һәм урта эшқуарлык субъектларын үстерү өчен уңай шартлар тәэмин итү, инновацион икътисад булдыруның мөһим компоненты буларак кече һәм урта эшқуарлык субъектларының санын арттыру һәм конкурентлыкка сәләтлелеген тәэмин итү, шулай ук җирлекне социаль-икътисады үстерү бурычларын хәл итүгә аның өлешен арттыру.										

<p>Программаның бурычлары</p>	<p>1. Жирлектә хужалык итүнең кече формаларын тотрыклы үстерү өчен шартлар тудыру; 2. Эшқуарлыкның кадрлар потенциалын үстерү; 3. Кече һәм урта эшқуарлык субъектларын консультацияләр белән тәзмин итүнең сыйфатын яхшырту; 4. Икътисадый актив халыкны эшқуарлык эшчәнлегенә жәлеп итү.</p>
<p>Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары</p>	<p>2026-2028 еллар</p>
<p>Программаны башкаручылар</p>	<p>Әлки муниципаль районының кече, урта эшқуарлык субъектлары һәм үзмәшгульләр, Әлки муниципаль районы Карга авыл жирлегә башкарма комитеты.</p>
<p>Программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижәләре</p>	<p>Программа чараларын тулы күләмдә гамәлгә ашыру 2028 ел ахырына ирешергә мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кече предприятиеләр, шул исәптән микропредприятиеләр һәм шәхси эшмәкәрләр житештерә торган продукция (хезмәт күрсәтүләр) әйләнешенең еллык үсешен саклап калу; - Әлки муниципаль районы территориясендә эшчәнлек алып баручы кече һәм урта эшқуарлык субъектлары (шул исәптән үзмәшгульләр) санының ел саен артуын саклап калу; - барлык предприятиеләр хезмәткәрләренең уртача исемлек санында Кече (микропредприятиеләрне кертеп) һәм урта предприятиеләр хезмәткәрләренең (тышкы өстәмә эшләүчеләрдән тыш) уртача исемлек санының өлешен арттыру; - кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына консультация ярдәме күрсәтү; кече һәм урта эшқуарлык секторында яңа эш урыннары булдыру (яңа теркәлгән шәхси эшқуарларны да кертеп); <p>Программа чараларын үтәү белән беррәттән кече һәм урта эшқуарлык инфраструктурасының уңышлы эшләве өчен шартлар тудыруны, кече һәм урта эшқуарлык өлкәсендә товарлар (эшләр, хезмәт күрсәтүләр) житештерү күләмнәрен арттыруны, шулай ук аларның эшчәнлегеннән авыл жирлегә бюджетына салымнар керүне арттыруны күздә тоту.</p>

1. Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә Характеристика. Программа хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар, хәл итү юллары
 2026 елда Әлки муниципаль районының Карга авыл җирлегендә 2 кече һәм урта предприятиеләр (2025 елга караганда 0 га күбрәк) , 6 шәхси эшмәкәрләр (2024 елга караганда 2 га күбрәк), 7 үзмәшгуль гражданныр(2025 елга караганда 0 га күбрәк) үз эшчәнлекләрен алып бардылар.

Таблица 1

Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Карга авыл җирлегендә эшкуарлык өлкәсен үстерүнең төп тенденцияләре

Показатель	2023 ел (факт)	2024 ел (факт)	2025 ел (билге)
Икътисадый актив эшкуарлык субъектлары саны:	9	10	15
кече һәм урта предприятиеләр, берәмлек.	1	1	2
шәхси эшмәкәрләр-барлыгы, берәмлек.	7	8	6
үзмәшгульләр, берәмлек			7

Таблица 2

Икътисадый эшчәнлек төрләре буенча кече һәм урта эшкуарлык субъектлары саны

Эшчәнлек төрләре	Ед. изм.	фактик билгеләр
		01.01.2026 ел
Барысы кече эшмәкәрлекнең икътисадый актив субъектлары исәпкә алынды	ед.	15
шулардан экономик эшчәнлек төрләре буенча: авыл хужалыгы, аучылык һәм урман хужалыгы	ед.	9
Балыкчылык, балыкчылык	ед.	
Файдалы казылмалар чыгару	ед.	
Эшкәртү производстволары	ед.	
Электр энергиясе, газ һәм су житештерү һәм	ед.	
Төзелеш	ед.	
Күпләп һәм ваклап сату; автотранспорт	ед.	1
Кунакханәләр һәм ресторанныр	ед.	
Транспорт һәм элементә	ед.	2
Финанс эшчәнлегә	ед.	-
Күчмәс милек белән операцияләр, аренда һәм	ед.	

Дәүләт идарәсе һәм хәрби иминлекне тәэмин итү;	ед.	-
Мәгариф	ед.	-
Сәламәтлек саклау һәм социаль хезмәтләр	ед.	-
Башка коммуналь, социаль һәм шәхси хезмәтләр	ед.	
Йорт хужалыгын алып бару буенча хезмәтләр	ед.	-
Экстерриториаль оешмалар	ед.	-
Башкалар	ед.	3

Төп күрсәткечләргә Анализ районда кече һәм урта эшкуарлык тармагы үсешенәң уңай динамикасы турында сөйли.

Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүгә ярдәм итү чараларының зур исемлеге гамәлгә ашырыла:

жиһазларны лизинглау системаларына ярдәм итү һәм кече һәм урта эшкуарлык субъектлары чыгымнарын субсидияләү,

икътисадый эшчәнлекнең төрле төрләре буенча кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүгә юнәлдерелгән микрозаймнар бирү;

- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына һәм үз эшләрен ачарга ниятләгән затларга консультацияләр бирү системасы, шулай ук күп санлы белем бирү проектлары һәм тренинглар эшли;

- кооперацияне, шәхси ярдәмче хужалыкларны, яшь фермерларны һәм гаилә фермаларын үстерүгә ярдәм итү программалары һәм эшкуарлыкка ярдәмнең башка рәвешләре гамәлгә ашырыла;

- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары продукциясен сату буенча чаралар, шул исәптән бизнес-миссияләр, конференцияләр, өйрәтү чаралары, шулай ук күргәзмә-ярминкә чаралары үткөрелә.;

- ярдәмнең башка чаралары.

Кече эшмәкәрлеккә мөгълүмати ярдәм күрсәтү һәм үз бизнесыңны популярлаштыру буенча актив кампания кысаларында (аның максаты-житештерү һәм хезмәт күрсәтү өлкәсендә эшләүче, эчке һәм тышкы базарларда конкурентлыкка сәләтле кече һәм урта предприятиеләр санының тотрыклы үсешен тәэмин итү) түбәндәгеләр гамәлгә ашырылды: барлык мөгълүмат Әлки муниципаль районының рәсми порталында урнаштырылды, шулай ук даими рәвештә киңәшмәләр уздырылды. эшкуарлык эшчәнлеген алып баруның аерым мәсьәләләренә багышланган һәм күрсәтелгән өлкәдә актуаль мәсьәләләр буенча фикер алышуга, шулай ук аны алга таба үстерүнең уртақ чараларын эшләүгә юнәлдерелгән конференцияләр, форумнар, «түгәрәк өстәлләр» утырышлары.

Кызыксынган оешмалар белән берлектә даими рәвештә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына кече һәм урта эшмәкәрлеккә, үзмәшгульләргә дәүләт ярдәменәң гамәлдәге чаралары, шулай ук эшмәкәрлек өлкәсендәге законнардагы үзгәрешләр турында мөгълүмат бирүгә юнәлдерелгән чаралар уздырылды.

2. Программаның максаты, бурычлары, көтелә торган ахыргы нәтижеләрнең тасвирламасы, аны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары

- Кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү һәм аны үстерү өлкәсендәге эш юнәлеше эшкуарлык субъектларының эшлекле активлыгын үстерү өчен уңайлы климат тудыруга, эшкуарлыкны үстерүгә төп чикләүләрнең йогынтысын киметүгә

юнәлдерелгән һәм Эшқуарлыкка ярдәм итү юнәлешләрен Әлки муниципаль районының Карга авыл җирлеген үстерүнең стратегик максатлары, бурычлары һәм өстенлекләре системасына көйләүгә нигезләнгән.

- Шул максаттан урта сроклы перспективага социаль-иқтисадый үсешнең төп бурычлары билгеләнә һәм әлеге бурычлар кысаларында кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү чараларын гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә.

- Эшқуарлар бергәлеген сораштыру һәм анкеталау мәғлүматларына нигезләнәп, җирлектә эшқуарлык үсешен тоткарлый торган төп проблемалар булып: дефицит кадрлар;

- кече һәм урта бизнес өчен салым йөкләнешенең югары дәрәжәсе;
- финанс ресурсларыннан файдалану мөмкинлегә түбән булу;
- җирнең һәм күчәмсез милекнең һәркем файдалана алырлык булуы;
- энергетика инфраструктурасыннан файдалану мөмкинлегә;
- яңа җиһазлар сатып алуда проблемалар.

Программаның максаты-кече һәм урта эшқуарлык субъектларын үстерү өчен уңай шартлар тудыру; инновацион иқтисад формалаштыруның мөһим компоненты буларак кече һәм урта эшқуарлык субъектларының санын арттыру һәм конкурентлык сәләтен тәэмин итү, шулай ук районның социаль-иқтисадый үсеш бурычларын хәл итүгә аның өлешен арттыру.

Бу максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

1. Җирлектә хужалык итүнең кече формаларын тотрыклы үстерү өчен шартлар тудыру;

2. Эшқуарлыкның кадрлар потенциалын үстерү;

3. Кече һәм урта эшқуарлык субъектларын консультацияләр белән тәэмин итүнең сыйфатын яхшырту;

4. Иқтисадый актив халыкны эшқуарлык эшчәнлегенә җәлеп итү.

Программаның төп чаралары программаның максатыннан һәм бурычларыннан чыгып формалаштырылды.

Шул ук вакытта һәр бурычны диярлек хәл итү кысаларында кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының санын арттыру өлешендә дә, бизнесны үстерү өлешендә дә ярдәм итүгә һәм үстерүгә юнәлдерелгән чаралар каралган, бу яңа эш урыннары булдыруны күздә тотта.

Программаның төп чараларына Характеристика

Тулаем алганда, кече һәм урта эшқуарлык субъектларына ярдәм итү чараларын 2 төп юнәлешкә бүлөп була:

1. Кече һәм урта эшқуарлык субъектларына консультация ярдәме күрсәтү гамәлләре;

Эшмәкәрлекне үстерү буенча башка чаралар.

Эшмәкәрләргә консультация ярдәме күрсәтү юнәлеше кысаларында түбәндәге чаралар каралачак:

- Республика һәм федераль бюджетлар акчаларыннан Эшқуарлыкка ярдәм итү программалары буенча мәғлүмат бирү һәм консультация ярдәме күрсәтү;

Эшқуарлыкны үстерү буенча башка чаралар:

- кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү проблемалары һәм аларны хәл итү юллары буенча анкета үткөрү;

- кече һәм урта эшқуарлык субъектлары өчен законнарны үзгәртүгә һәм үстерүгә бәйле актуаль хокукый, мәсьәләләр буенча, Эшқуарлыкка ярдәм итүнең гамәлдәге программалары буенча киңәшмәләр һәм семинарлар үткөрү;

- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына мәғлүмати ярдәм күрсәтү кампаниясен оештыру һәм үз бизнесыңны, шул исәптән яшьләр арасында да, популярлаштыру.

Максатлар һәм бурычлар буенча төп чаралар исемлеге программа кушымтасында бирелгән.

Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары

Программа 2026 елдан 2028 елга кадәр гамәлгә ашырыла.

3. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаны гамәлгә ашыру белән Әлки муниципаль районының Карга авыл җирлеге башкарма комитеты идарә итә:

□ Программа чараларын планлаштыруны, үзара хезмәттәшлекне, координацияләүне һәм гамәлгә ашыруны контрольдә тотуны оештыра;

□ программа чаралары исемлеген, максатчан индикаторларны һәм программаның нәтижелелеге күрсәткечләрән әзерли һәм төгәлләштерә. Программаны гамәлгә ашырганда Әлки муниципаль районының Карга авыл җирлеге башкарма комитеты чараларны башкаручылар белән үзара хезмәттәшлек итә. Программа чараларын башкаручылар программа чараларын вакытында һәм сыйфатлы үтәү өчен җаваплы.

4. Программаның социаль-иқтисадый нәтижелелеген бәяләү

Программаны гамәлгә ашыру:

эчке һәм тышкы базарларда кече һәм урта эшкуарлык субъектларының конкурентлык сәләтен арттыру;

- яңа эшләнмәләрне стимуллаштырырга һәм яңа технологияләрне үзләштерүгә ярдәм итәргә;

- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының мәғлүмат технологияләрән куллануын киңәйтәргә;

- эшкуарлык эшчәнлегенә кызыксынуны арттыру исәбенә халыкның эшлекле активлығын үстерү;

кече һәм урта эшкуарлык субъектларының финанс һәм матди ресурслардан файдалануын тәэмин итә торган механизмнарны камилләштерү;

- кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мәғлүмати-консультацион ярдәм күрсәтүне камилләштерү;

- кече һәм урта эшкуарлык субъектларын дәүләт һәм муниципаль заказларны үтәүгә җәлеп итәргә.

5. Программаны финанслау Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына методик,

консультация-мәғлүмати ярдәм күрсәтү, шулай ук җирле бюджет акчалары исәбеннән финанс, мәғлүмати һәм башка ярдәм рәвешләрән алу механизмнары

турында мәғлүмат бирү максатларында түбәндәге чаралар финанслана:

(мең сумнарда)

Чараның исеме	2026 ел	2027 ел	2028 ел
Кече һәм (яисә) урта эшқуарлық субъектлары өчен методик кулланмалар, мәгълүмати буклетлар, брошюралар, плакатлар, белешмәләр эшләү	2	2	2

Кушымта

"Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Карга авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү" программасының максатлары һәм нәтижеләрен бәяләү индикаторлары
2026-2028 елларга»

Төп чараларның исеме	Бурычка туры килү	Башкаручылар	Төп чараларны үтәү сроклары	Ахыргы нәтижеләргә бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикатор билгесе		
					2026 ел	2027 ел	2028 ел
Максат исеме: кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү өчен уңай шартлар тәэмин итү, инновацион ыкътисад булдыруның мөһим компоненты буларак кече һәм урта эшкуарлык субъектларының санын арттыру һәм конкурентлыкка сәләтлеге тәэмин итү, шулай ук жирлекне социаль-ыкътисади үстерү бурычларын хәл итүгә аның өлешен арттыру							
Республика һәм федераль бюджетлар ачаларынан Эшкуарлыкка ярдәм итү программалары буенча мөгълүмат бирү һәм консультация ярдәме күрсәтү	3	Авыл жирлеге башкарма комитеты	2026-2028	Субъектларга күрсәтелгән консультацияләр саны кече һәм урта эшмәкәрлек, берәмлек.	3	3	3
Анкета үткөрү кече белемне үстерү проблемаларына урта эшмәкәрлек аларны хәл итү юллары	4	Авыл жирлеге башкарма комитеты	2026-2028	Үткөрелгән анкеталар саны, берәмлекләр	2	2	2

Кече һәм урта эшқуарлық субъектлары өчен актуаль хокукий мәсьәләләр буенча киңәшмәләр һәм семинарлар үткәру Үзгәртү һәм үстерү законнар, шулай ук гамәлдәге программалар буенчаподдержкаи предпринимательства	1	Авыл жирлеге башкарма комитеты	2026-2028	Үткөрелгән семинарлар саны, берәмлекләр	1	1	1
Яшьләр бергәлеге белән аны яшьләр эшқуарлығы өлкәсенә жәлеп итү буенча эш	2	Авыл жирлеге башкарма комитеты	2026-2028	Үткөрелгән чаралар саны, берәмлек.	2	2	2
Кече һәм (яисә) урта эшқуарлық субъектлары өчен методик кулланмалар, мәгълүмати буклетлар, брошюралар, плакатлар, белешмәләр эшләү	1	Авыл жирлеге башкарма комитеты	2026-2028	Үткөрелгән чаралар саны, берәмлек.	1	1	1